

Respons

Irak: Sikkerhetssituasjonen for yezider i Ninewa

Problemstilling/spørsmål:

- Sikkerhetssituasjonen for yezider i området nord for Mosul og sør for Ain Sifne: I hvor stor grad er sikkerhetssituasjonen verre her enn i kurdiskkontrollerte områder? Hvordan er sikkerhetssituasjonen for yezider i Sinjar, til sammenligning?
- Hvordan er situasjonen for yezider i selve Ain Sifne? Har det vært noen spesielle hendelser her i løpet av 2008 og så langt i år?
- Hvordan er sikkerhetssituasjonen i Shekhan-distriktet?
- Sikkerhetshendelser i løpet av 2008: Finnes det informasjon om antall drepte yezider i Irak i løpet av 2008?

Innledning

Situasjonen for yezider i Nord-Irak er tidligere beskrevet i to notater publisert av Landinfo i 2008, *Yezider – en kurdisk minoritet* (Landinfo 2008b) og *Yezidene i randsonen. Sikkerhet, beskyttelse, bosetting og politisk innflytelse* (Landinfo 2008a). Denne responsen bygger videre på informasjonen gitt i disse to notatene.

Sikkerhetssituasjonen for yezider i området mellom Mosul og Ain Sifne, Mosul-distriktet

Yezidene i landsbyene Bashiqa og Bahzani lever under mer utrygge forhold enn de som er bosatt i områder under kurdisk kontroll. I følge kilder i Erbil (flere representanter for FN-organisasjoner og lederen for en yezidisk NGO) som Landinfo intervjuet i mars 2009, så lever yezidene relativt trygt innenfor egne landsbyer, men det anses som utrygt å ferdes på veiene i området rundt. Som en konsekvens av at yezidene har blitt redde for å reise ut av sine egne områder, har flere jordbrukere mistet mye av inntektene sine fordi de ikke får fraktet varene til markedene i byene (USCIRF 2008, s.12).

Det har ikke vært rapportert om angrep mot yezider i Bashiqa og Bahzani i 2008 og 2009. En kan imidlertid ikke utelukke at angrep likevel har funnet sted.

Sikkerhetssituasjonen for yezider i Sinjar

Man antar at majoriteten av yezider i Irak bor i Sinjar-distriktet. Etter voldsomme angrep i 2007, som tok livet av flere hundre yezider, ble Sinjars sikkerhet betydelig forsterket av kurdiske tropper. Jordvoller, sjekkpunkter og militær tilstedeværelse gjorde byen Sinjar og yezidilandsbyene i distriktet mindre tilgjengelig for militante opprørere (Robertson 2008). Fordi området ligger som en enklave i et ellers sunni-muslimsk område, regnes det som utrygt for yezider i Sinjar å reise ut av distriktet (diverse representanter for FN og leder for en yezidisk NGO intervjuet i Erbil mars 2009).

Sinjar er dominert av yezider, og derfor lever de relativt trygt innen dette distriktet. Likevel er det her de fleste angrepene på yezider har funnet sted i løpet av 2008 og 2009. Foruten et bombeangrep på en markeds plass i desember 2008, så har angrepene vært rettet mot personer som selger alkohol, politiske ledere eller klanledere. Man antar at islamistiske grupper står bak flere av angrepene, men i den politiske tautrekkingen mellom kurdere og arabere om kontroll over området blir yezidene presset av begge grupper. Det betyr at også kurdiske miljøer kan stå bak enkelte av angrepene mot yezidene.

Situasjonen i Ain Sifne

Ain Sifne er distrikthovedstaden i al-Shikhan. Ain Sifne ligger i et assyrisk område, innenfor grensen for det området som KRG de facto kontrollerer. Det bor assyriske kristne, yezider, turkmenere og kurdere i byen. Ain Sifne regnes for å være den største og mest betydningsfulle yezidibyen i al-Shikhan-distriktet (Spät 2007, s. 20). Både *miren* (prinsen), yezidenes verdslige overhode, og Baba Sheikh, den religiøse lederen, og hans familie er bosatt der (Spät 2007, s. 20).

De områdene som er under kurdisk kontroll, inkludert Ain Sifne, kan betegnes som rolige i den forstand at det ikke har forekommet angrep mot befolkningen der siden 2007.

Situasjonen i distriktene Tilkaif og Shekhan

Førti kilometer nord for Mosul, i Tilkaif-distriktet, ligger yezidi-landsbyen Hatara. Denne landsbyen ligger nær opp til Dahuk-provinsen, i et kurdisk-kontrollert område. Situasjonen i Hatara og områdene rundt betegnes som rolig (flere representanter for FN-organisasjoner i intervju med Landinfo).

Litt lenger nordøst ligger Shekhan-distriktet. I byen Shekhan, som har en blandet befolkning av sunnimuslimer, tradisjonelle kurdere, assyrere og yezider, skal sikkerheten nå være god, ifølge den kristne nyhetsformidleren World Magazine som rapporterte derfra i september 2008 (Belz 2008). Året før var byen derimot preget av hyppige angrep fra opprørere som angivelig ønsket å skape konflikt mellom gruppene som bodde der (Belz 2008).

Shekhan-distriktet grenser mot KRG og er kontrollert av kurdiske styresmakter. Det har ikke vært rapportert om betydelige voldelige hendelser i dette området i løpet av det siste året. Landinfo har heller ikke funnet rapporter om voldsbruk mot yezider eller andre minoriteter i dette området i løpet av siste år.

Rapporterte drap på yezider i 2008 og 2009

Yezidene er blitt utsatt for en rekke angrep siden 2003, men situasjonen toppet seg i 2007. Det året alene ble flere hundre yezider drept i ulike aksjoner. Antall angrep mot yezider har blitt betydelig redusert i løpet av 2008 og 2009. Fortsatt er det likevel slik at yezider føler seg utrygge utenfor egne områder. De angrepene som er rapportert i 2008 og 2009 er følgende:

- Minst fem yezider ble drept i Sinjar i første halvdel av 2008 (UNAMI 2008, s. 17).
- 19. april 2008 ble to brødre drept i al-Qahira i Sinjar. Den ene broren var medlem av det lokale rådet i Sinjar (IBC Database). Det er uvisst om disse to er blant de fem som er nevnt over.
- To yezider ble drept 7. desember 2008 i et alkoholutsalg i Mosul (USCIRF 2008).
- 14. desember 2008 ble syv medlemmer av en yezidisk familie skutt i sitt hjem i Sinjar (USCIRF 2008).
- 31. desember 2008 ble fire mennesker drept og 45 såret da en bilbombe eksploderte på marked i Sinjar der det hovedsakelig bor yezider (Reuters-melding: Kami, Cocks & Nguyen 2008).
- 9. februar 2009 fant politiet liket av en 16 år gammel yezidisk jente nord i Mosul-distriktet (Reuters 2009).
- 3. januar 2009 ble to brødre fra al-Zubaid klanen drept i Sinjar (IBC Database).

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

Skriftlige kilder

- Belz, Mindy (2008, 23. september). A different place. *World Magazine*. Tilgjengelig fra <http://www.worldmag.com/webextra/14453> [lastet ned 20. juli 2009]
- IBC Database. Oxford: Iraq Body Count Project. Tilgjengelig fra <http://www.iraqbodycount.org/database/> [lastet ned 20. juli 2009]
- Kami, A., Cocks, T. & Nguyen, K. (2008, 31. desember). Iraq car bomb kills 4, wounds 45 in northern town. Bagdad: *Reuters*. Tilgjengelig fra <http://www.reuters.com/article/topNews/idUSTRE4BU2H120081231> [lastet ned 20. juli 2009].
- Landinfo (2008a, 11. desember). Yezidene i Randsonen. Sikkerhet, beskyttelse, bosetning og politisk innflytelse. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <http://www.landinfo.no/index.gan?id=494&subid=0#> [lastet ned 20. juli 2009]

Respons Irak: Sikkerhetssituasjonen for yezider i Ninewa

- Landinfo (2008b, 22. mai). *Yezider – en kurdisk minoritet*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/715/1/715_1.pdf [lastet ned 20. juli 2009]
- Reuters (2009, 9. februar). Factbox-Security developments in Iraq, Feb 9. *Reuters*. Tilgjengelig fra <http://www.reuters.com/article/latestCrisis/idUSL9221153> [lastet ned 20. juli 2009]
- Robertson, C. (2008, 14. oktober). Followers of ancient faith caught in Iraq's fault lines. *The New York Times*. Tilgjengelig fra http://www.nytimes.com/2008/10/14/world/middleeast/14yazidi.html?_r=1&pagewanted=print [lastet ned 20. juli 2009]
- Spät, Eszter (2007). *The Yezidis*. London: Saqi Books.
- U.S. Commission on International Religious Freedom (USCIRF) (2008, 24. desember). *Report of the United States Commission on Religious Freedom on Iraq – December 2008*. Washington, D.C.: USCIRF. Tilgjengelig fra <http://www.uscirtf.gov/images/iraq%20report%20final.pdf> [lastet ned 20. juli 2009]
- UN Assistance Mission for Iraq (UNAMI) (2008). *Human rights report 1 January – 30 June 2008*. Amman: UNAMI. Tilgjengelig fra www.uniraq.org/documents/UNAMI_Human_Rights_Report_January_June_2008_EN.pdf [lastet ned 20. juli 2009]

Muntlige kilder

- Intervjuer foretatt med internasjonale organisasjoner og en yezidi-organisasjon i Erbil, Sulemaniya og Amman i mars og april 2009.

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.